

İş dünyasından büyüme yorumu 'POZİTİF AYRIŞTIK'

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE ekonomisinin, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6'lık büyüme performansını değerlendiren iş dünyası temsilcileri, küresel anlamda resesyon ihtimalinin telaffuz edildiği bir süreçte Türkiye ekonomisinin pozitif ayrıştığını dikkat çekti. Açıklanan verileri istihdam, üretim ve ihracatın geleceği adına umut verici bulan iş dünyası temsilcileri şunları söyledi:

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak,

küresel anlamda resesyon ihtimalinin telaffuz edildiği bir süreçte Türkiye ekonomisinin ikinci çeyrekte yüzde 7.6'lık büyüye pozitif ayrıştığını belirterek, "Açıklanan bu olumlu veri, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yıllık büyüme hedefi olan yüzde 5'lik büyümenin yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğimizi gösteriyor" dedi.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Mahmut Asmalı,

küresel ekonominin henüz pandemi şokunu atlatmadan Rusya-Ukrayna Savaşı'yla ciddi bir sarsıntı yaşadığı yılın ikinci çeyreğinde, Türkiye ekonomisindeki büyümeyi değerli bulduklarını belirterek, "Yılın üçüncü çeyreğinde nispi bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomi yönetimi tarafından alınan son tedbirlerle birlikte ivme kazanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini tahmin ediyoruz" açıklamasında bulundu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan,

"Türkiye 2022 yılının ikinci yarısında yüzde 7.6 büyüye pozitif ayrıştı; yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur. Bu verilere bakarak sanayi sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, sanayinin büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor" dedi.

UMUT VERİCİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Selahattin Aydın,

"Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Bizi memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir" değerlendirmesini yaptı.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir,

"Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz. Büyümenin topluma yansımaları da oldukça önemlidir. Burada büyümenin kalitesi ön plana çıkmakta. Yılın ikinci yarısında özellikle küresel bazda gelişmelere bağlı olarak büyümede bir ivme kaybı göreceğiz lakin yılın geri kalan kısmında da ülkemizin pozitif büyüme rakamları elde edeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran

ise şunları söyledi: "Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, savaş, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen bu veriler, ekonominin zorluklara karşı direncini ve reel sektörünün dinamizmini göstermesi açısından önemlidir. Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürerek büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz."

TİM Başkanı Mustafa Gültepe,

tüm dünyada üretim kesintilerinin yaşandığı bir dönemde Türkiye'nin üretimi ve ihracatı aksatmayarak dünyada güvenilir liman olarak öne çıktığını söyledi. İhracatın büyümeye katkısının güçlü bir şekilde devam ettiğini belirten Gültepe, "Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak yeni dönemde misyonumuz daha fazla ihracatçı, daha yüksek katma değer ve daha çok ihracat gerçekleştirmek ve Türkiye'nin büyümesine, kalkınmasına katkı vermek olacaktır" dedi.

TÜRKİYE 8 ÇEYREK KESİNTİSİZ BÜYÜDÜ

BÜYÜME BEKLENTİYİ AŞTI: YÜZDE 7.6

Türkiye ikinci çeyrekte yüzde 7.6 ile G20 ve OECD'nin en çok büyüyen ikinci ülkesi oldu. 8 çeyrek kesintisiz süren büyümenin 2022'de yüzde 5'i aşması bekleniyor

Türkiye yatırım, üretim, istihdam ve ihracata dayalı yeni ekonomi modeli ile büyüme devam ediyor. Ekonomi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6 ile, piyasa beklentisi olan 7.3'ün üzerinde büyüdü. Böylece ekonomide 2020'nin üçüncü çeyreğinde başlayan büyüme süreci kesintisiz 8 çeyreğe taşınmış oldu. TÜİK aynı zamanda daha önce yüzde 7.3 olarak açıklanan ilk çeyrek büyümesini de 7.5 olarak revize etti. Büyümenin lokomotifliğini güçlü hane halkı tüketimi, hızla artan hizmet ve sanayi sektörü ile ihracat üstlendi.

OECD VE G20'DE İKİNCİ

Beklentinin üzerinde gelen büyümenin ardından Moody's, dün bu yıla ilişkin tahminini yüzde 3.5'ten 4.5'e çıkardı. Türkiye ikinci çeyrekte sergilediği performans Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ile G20 içerisinde en fazla büyüyen ikinci ülke oldu. OECD üye ekonomilerinin ikinci çeyrekte ortalama büyümesi yüzde 3.6 oldu. İkinci çeyrekte büyüme Avrupa Birliği'nde yüzde 4, Euro Bölgesi'nde yüzde 3.9 olarak kayıtlara geçti.

OECD'de yüzde 8.3 ile Slovenya, G20'de ise yüzde 12.1 ile Suudi Arabistan en fazla büyüyen ülkeler oldu. Gayisafı Yurtiçi Hasıla TL bazında ilk defa 10 trilyon lirayı geçenken, kişi başı gelir 9 bin 690 dolarla 2018'den bu yana en yüksek seviyeye çıktı.

İHRACAT LOKOMOTİF OLDU

Tarihi rekorların kırıldığı ihracat, yılın ikinci çeyreğinde de ekonomide büyümenin lokomotifli olmaya devam etti. İkinci çeyrekte yüzde 16.4 artan ihracatın büyüme katkısı 3.87 puan oldu. Büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanırken, net

katkı 2.7 puan seviyesinde gerçekleşti. İmalat sektörünün de büyüme katkısı 1.6 puan oldu. Yatırımların ilk çeyrekte 0.3 puan olan büyüme katkısı, ikinci çeyrekte 4 kat artarak 1.2 puana yükseldi. İkinci çeyrekte makine-teçhizat yatırımlarının yüzde 17.8 artışı dikkat çekti. Yatırımlardaki toplam artış yüzde 4.7 olarak gerçekleşti. Hizmetler sektörü pandemiyin yaralarını sararken büyüme de ivme kattı. Hizmetler sektöründeki yüzde 18.1'lik büyümenin ekonomiyeye katkısı 4.24 puan oldu. Finans kesimi kredi büyümesinin ve güçlü kırların etkisiyle büyümeye olumlu katkı veren sektörler arasında yer aldı. Finans sektöründeki yüzde 26.6'lık büyümenin ekonomiyeye katkısı 1.31 puan oldu.

VATANDAŞ GAZA BASTI

Vatandaş, kredilerdeki hızlı büyümenin de etkisiyle taleplerini 100'e çıkarmaya ikinci çeyrekte de devam etti. Vatandaşın tüketimi yılın ikinci çeyreğinden geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22.5 arttı ve bu büyümeye 13.62 puanlık katkı sağladı. Vatandaşın tüketim harcamalarında da iki katını aşan artışlar görüldü. Cari fiyatlarla vatandaşın ikinci çeyrekte dayanıklı tüketim malı harcaması yüzde 114.3, yan dayanıklı tüketim malı harcaması yüzde 135.9, dayanıksız tüketim malı harcaması yüzde 137.9 ve hizmet sektörüne yönelik harcaması da yüzde 138.8 arttı.

VATANDAŞIN HARCAMASI KIYIYE KATLANDI

Milyon TL	Değişim (%)
Dayanıklı mallar	215.261 114,3
Yarı dayanıklı mallar	262.782 135,9
Dayanıksız mallar	807.729 137,9
Hizmetler	825.190 138,8

TÜRKİYE OECD'DE İKİNCİ

Ülke	Büyüme (%)
Slovenya	8.3
Türkiye	7.6
İsrail	7.4
Portekiz	6.9
Macaristan	6.5
İspanya	6.3
Sili	5.6
Hollanda	5.3
Kosta Rika	5.3
Kanada	4.8

BÜYÜMENİN YARISI İHRACATTAN

ÜRETİM	Artış (%)	Büyüme etkisi (puan)
Sanayi	7.80	1.65
İmalat sanayi	9.10	1.60
Tarım	-2.90	-0.12
İnşaat	-10.9	-0.68
Hizmetler	18.80	4.24
Finans, sigorta	26.60	1.31

TÜKETİM

Tüketim	Artış (%)	Büyüme etkisi (puan)
Vatandaş tüketimi	22.50	13.62
Devlet tüketimi	2.30	0.31
Yatırımlar	4.70	1.22
Ihracat	16.40	3.87
İthalat	5.80	-1.13

Dengeli büyüme devam

İKİNCİ çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı göstermedik, aynı zamanda 5 çeyrek kesintisiz süren dengeli büyüme bu dönemde de sürdürüldü. Türkiye Ekonomi Modeli ile elde ettiğimiz bu kazanımlar yılın kalan döneminde de sürecek. Artık ekonomimizin alamet-i farikası dengeli, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümedir.

MEHMET MUS/TİCARET BAKANI

Yarısı ihracattan

TÜRKİYE yüzde 7.6 büyüyerek başarılı performansını sürdürdü. İhracat, büyümeye 3.87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme katkısı ise 2.7 puan olmuştur.

MUSTAFA VARANK/SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI

Sanayinin öncülüğünde

TÜRKİYE ekonomisi sanayi öncülüğünde büyümeye devam ediyor. Sanayinin payı; GSYH'da yüzde 29, istihdamda yüzde 22, ihracatta yüzde 95'e ulaştı.

İS DUNYASININ MORALI YÜKSEK

MAHMUT ASMALI/MÜSİAD BAŞKANI

Revize edecekler

BÜYÜME sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik beklentilerini yarıya yolda revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz.

NAIL OLPAK/DEİK BAŞKANI

2022'de % 5 aşılabılır

KÜRESEL bazda böyle zorlu bir dönemde Türkiye ekonomisinin pozitif ayrışmaya devam etmesini memnuniyetle karşılıyoruz. Bu veri, son iki çeyrekte küresel ivme kaybına rağmen 2022 hedefi olan yüzde 5'in yakalanabileceğini, hatta aşılabileceğini gösteriyor.

SEKİB AVDAGİC/İTO BAŞKANI

Gelecek adına umut verici

KÜRESEL ekonominin yavaşladığı bir süreçte yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut verici. Hem çeyrekten çeyreğe hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizi ispat.

GÜRSEL BARAN/ATO BAŞKANI

Direnç göstergesi

PANDEMİ, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna savaşı, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen sağlanan büyüme, Türkiye ekonomisinin zorluklara karşı direncini gösteriyor.

MUSTAFA GULTEPE/TİM BAŞKANI

Büyümenin önünü açtı

BÜYÜMENİN yarısı ihracat kaynaklı gerçekleşti. Kaliteli, sürdürülebilir, yenilikçi üretim ve güvenilir tedarikçi kimliğimize katkı sunarak ekonomik büyümenin önünü açan tüm firmalarımıza tebrik ediyoruz.

ORHAN AYDIN/ASKIN BAŞKANI

Güven ve istikrarın eseri

BU büyüme, güven ve istikrarın eseridir. İstikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacaktır.

NURETTİN ÖZDEİR/ASO BAŞKANI

Çok önemli büyüme

KÜRESEL tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli.

ADIL PELİSTER/İKİMB BAŞKANI

Kımya sektörü iddialı

İHRACAT lideri olarak kımya sektörümüz ikinci çeyrekte yüzde 38.59 büyüdü ve 9.27 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. İhracat performansımızı devam ettirmek için çalışıyoruz.

ERDAL BANCIVAN/İSÖ BAŞKANI

Güçlü performans

TÜRKİYE yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir skor elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur.

BÜYÜMEYİ NASIL YORUMLADILAR ?

ÜÇÜNCÜ ÇEYREKTE DARALMA BAŞLIYOR

İKİNCİ çeyrek büyüme rakamlarında gelir ve refah bölüşüm adaletsizliği net bir şekilde ortaya çıkarken, son iki çeyreğe dair ise beklentilerde resesyon uyarısı öne çıktı. Ekonomistler, büyümenin yılın kalanında yavaşlayarak yılın tamamında yüzde 4 civarında olmasını beklerken, bu dönem hızlanan ihracat ve turizm gelirlerinin üçüncü çeyrekte iç taleple birlikte yavaşlaması öngörülüyor.

'NE KADAR ÖVÜNSEK AZI'

Merkez Bankası (TCMB) eski Başekonomisti Hakan Kara sosyal medya hesabından, "Enflasyonu, dolarizasyonu, cari açığı patlatıp, döviz rezervlerini tüketip, halkı da yoksullaştırdıktan sonra yüzde 7.6 büyümüşüz. Ne kadar övünsek azdır" yorumunu yaptı.

Tüketime dayalı bir büyüme

■ "2022'nin ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı" değerlendirmesini yapan **Ankara Sanayi Odası** Başkanı Nurettin Özdebir, "Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Büyümede ivme kaybı kapıda

■ **İSTANBUL Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçıvan** sanayinin büyüme içindeki payını koruduğunu ancak durağanlaşmanın hafiften kendini gösterdiğini söyleyerek "Türkiye İmalat PMI ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olumsuzluk büyümede bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir" dedi.

Üretim yoksa kalkınma hayal

■ **EGE Bölgesi Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, enflasyonun düşürülmesinin büyüme kadar önemli olduğuna dikkat çekerek, "Ülkemizin ikinci çeyrek büyümesi yüksek büyüme hedefine uygun devam ediyor. Sanayi üretiminin büyümedeki payı oldukça önemli. Üretim yoksa kalkınma hayal" değerlendirmesini yaptı.

3. çeyrekte güç kaybediyor

■ **EKONOMİST** Haluk Bürümcekçi, ikinci çeyrekte milli geliri finans ve hizmet sektörünün yukarı çektiğine dikkat çekerek, stok azalışlarının büyümeyi olumsuz etkilediğini kaydetti. Bürümcekçi, ilk sinyallerin büyümenin üçüncü çeyrekte bir miktar güç kaybettiğine işaret ettiğini vurgulayarak, makroihtiyati kararların yavaşlamayı hızlandırdığını belirtti.

'Dirençli görünüm ve performans korundu'

EKONOMİ SERVİSİ

İkinci çeyrek büyüme verisi, iş dünyasında da olumlu yankı buldu. **Istanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur. Sanayimizin ilk çeyrekte 8.2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7.8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü korudu. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1'e çıkmasında daha net görmekteyiz" dedi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı Nail Olpak, yatırımların ilk çeyrekte yüzde 4.2 olan artış oranını ikinci çeyrekte yüzde 4.7'ye taşımasının önemine dikkat çekti. Olpak, ikinci çeyrek büyümesinin, yıllık yüzde 5 hedefinin yakalanabileceğini gösterdiğini vurguladı.

MÜSIAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, "Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7.5'le oldukça başarılı bir performans sergileyen Türkiye ekonomisi,

ikinci çeyrekte de yüzde 7.6 oranında büyüyerek hem üretim hem de ihracat becerisini sürdürmeyi başarmıştır. Böylece Çin'in yüzde 0.4, ABD'nin yüzde 1.7, İngiltere'nin yüzde 2.9, Euro Bölgesi'nin ise yüzde 3.9 büyüdüğü bu dönemde ülkemiz, G20'de ikinci sırada yer alarak küresel ekonomi içerisinde yine pozitif ayrılmıştır" dedi.

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran da şu açıklamayı yaptı: "Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürüp büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz. İhracattaki başarımızı parite etkiliyor olsa da Türkiye üretimi ve ihracatıyla küresel ekonomide önemli yer edindi. Dışarıda bu ivmeyi sürdürürken içeride de enflasyonla mücadelenin başarılı olması ekonomik hareketliliği artıracaktır. Dar gelirliyle yönelik yeni konut projesinin, uzun süre ekonomide lokomotif görev üstlenen inşaat sektörünün sıkıntılı sürecini atlatmasına katkı sağlamasını ve bunun da büyümeye yansımaları bekliyoruz."

YÜZDE 7,6 İLE DÜNYA İKİNCİSİYİZ ÜRETEREK BÜYÜDÜK

» 'Düşük faiz-yüksek üretim' stratejisi meyvesini verdi.

» İkinci çeyrek büyüme rakamı ile dünyaya fark attık

» Sanayi ve ihracat sırtladı

'Türkiye Ekonomi Modeli'nin olumlu sonuçları ikinci çeyrekte ortaya çıktı. Sanayi ve ihracattaki büyüme ekonomiye olumlu yansıdı. Yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6'lık büyüme rakamını yakalayan Türkiye, petrol zengini S. Arabistan'ın ardından OECD ve G20'de en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu.

» Beş çeyrek aynı tempo

Hazine ve Maliye Bakanı Nuredin Nebati "Beş çeyrektir aynı tempo ile devam" mesajını verdi. Yüksek büyümede sanayi üretimi ile mal ve teçizat yatırımları etkili oldu. Batı "Türkler, Avrupa ve Çin'e fark attı" diyerek şaşkınlığını dile getirdi. Uzmanlar da "İzlenen ekonomik politika yerinde" yorumunu yaptı. **AYRINTILAR 4'TE**

'TÜRKİYE EKONOMİ MODELİ' RAYINA OTURUYOR

BÜYÜMEDE DÜNYA İKİNCİSİ OLDUK

Sanayi ve ihracattaki büyüme Türkiye ekonomisine olumlu yansıdı. 'Düşük faiz-yüksek üretim' stratejisini temel alan 'Türkiye Ekonomi Modeli' meyvelerini vermeye başladı. Türkiye yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyerek, OECD ve G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu.

KAAN ZENGİNLİ

Hükümetin 'düşük faiz ve yüksek üretim' mantığıyla devreye aldığı 'Türkiye Ekonomi Modeli' meyvelerini vermeye başladı. Türkiye ekonomisi bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüme rakamını yakalayarak, Suudi Arabistan'dan sonra, OECD ve G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ülke oldu.

Ekonomistler artan enflasyonun; yeni büyüme modelindeki acı reçete olduğunu belirterek, kalıcı refah için biraz zamana ihtiyaç olduğunu söyledi. İş dünyası ise Türkiye'nin ayakları yere basan bir ekonomi modeli ile ilerlediğini ve olumlu geri dönüşü büyüme rakamları ile alındığını ifade etti.

DÜNYA BASINI ŞAŞKIN

Avrupa'da büyümenin adeta bıçak gibi kesildiği dönemde gelen bu başarı, dünya basınında şaşkınlık oluşturdu. ABD'li medya yayın organı Bloomberg Türkiye son yılların en kötü enflasyonu ile güçleniyor' derken, Erdoğan'ın 'yatırım, üretim ve istihdam' stratejisini savunduğuna işaret etti. Bloomberg ayrıca Türkiye'nin bu büyüme rakamıyla Çin ve Avrupa'yı solladığını belirterek "İhracat ve turizm, büyümede etkili oldu" detayını da paylaştı.

'PANDEMİDEN EN KÂRLI BİZ ÇIKTIK'

Eski bankacı ve ekonomist Mehmet Zeki Akılhoğlu ise gazetemenin yaptığı açıklamada, üretimi ile büyümenin en doğru yöntem olduğunu belirterek "Üretim devamında ihracatı getiriyor. Türkiye'nin Gayri Safı Yurtiçi Hasılasını hesaplarken, tüm dünyada kabul edilen Satınalma Gücü Paritesi üzerinden hesap yapılmalı. Nominal rakamlar üzerinden yapılan hesaplama yanlıştır. Dolayısıyla 2,6 trilyon dolarlık bir ekonomiden bahsediyoruz. Bu büyüme rakamları ile bu rakam daha da artacaktır. Kısacası izlenen ekonomik politika yerindedir ve Türkiye pandemi döneminden en kârlı çıkan ülkeler arasında yer almaktadır" dedi.

'5 ÇEYREKTİR AYNI TEMPO İLE DEVAM'

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati yaptığı açıklamada Türkiye'nin, verisi açıklanan OECD ve G20 ülkeleri içerisinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke olmasına dikkat çekti. Nebati "Yalnızca ikinci çeyrekte kuvvetli büyüme performansı göstermedik, aynı zamanda 5 çeyrektir devam eden dengeli büyüme bu dönemde de sürdürdük. Son iki buçuk yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü yıllık artış bu dönemde de yüzde 17,8 ile devam etmiştir. Bu gelişmeyi üretim kapasitemizin artırılması açısından olumlu değerlendiriyoruz" açıklamasında bulundu. Ticaret Bakanı Mehmet Muş ise yüzde "İhracat, büyüme 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır" ifadesini kullandı.

Nureddin Nebati

TİM BASKANI İHRACATIN OLUMLU ETKİSİ OLDU

TİM Başkanı Mustafa Gültepe "İhracatın büyüme katkısı 3,9 puan olurken, mal ve hizmet ihracatı, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 16,4 arttı. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme katkısı ise 2,7 puan oldu. Bir diğer deyişle, büyümenin yarısı ihracat kaynaklı gerçekleşti" ifadelerini kullandı.

ÜRETEREK BÜYÜYÜRÜZ

İkinci çeyrek büyümesinde dikkat çeken detayların başında; sanayi üretimi ve mal ve teçhizat yatırımı geldi. Açıklanan verilerde sanayinin yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,8 büyüdüğü görüldü. Makine ve teçhizat yatırımlarının ise son 1 yıldır yüzde 17,8 oranında arttığı ifade edildi. Rakamlar Türkiye'nin 'Yatırım-Üretim-İstihdam-İhracat' stratejisi ile büyüdüğünü bir kez daha ortaya koydu.

İŞ DÜNYASI 2023'TEN UMUTLU

Muhalefet zarar veriyor

ASKON Başkanı Orhan Aydın, Türkiye büyümesine ivme kazandırırken, muhalefetin yükü politikasını eleştirdi ve iş adamlarını tehdit etmesinin kabul edilemez olduğunu söyledi. Aydın "Bazı çevrelerin seçim propagandaları güçlendirmek adına iş insanlarını tehdit etmeleri, piyasaları durdurmaya yönelik beyanatlardan güçlü ekonomi, güçlü Türkiye çabalarımızla ters düşmekte ve ülke ekonomimize zarar vermektedir" açıklamasında bulundu.

Orhan Aydın

Yukarı yönlü revizeler olacak

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ise bu rakamın çok değerli olduğunu belirterek "Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz" görüşünü belirtti.

Mahmut Asmalı

Hedefe uygun ilerliyoruz

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik "Türkiye yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur" açıklamasında bulundu. DEİK Başkanı Nail Olpak ise "Türkiye ekonomisi yüzde 7,6 oranında büyüme göstererek dünya ülkeleri arasında pozitif ayrılmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeyi başarmasını memnuniyetle karşılıyoruz" dedi.

Erdal Bahçivan

MOODY'S, YUKARI YÖNLÜ REVİZE ETTİ

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye ekonomisi için bu yıl ilişkin büyüme tahminini yüzde 3,5'ten yüzde 4,5'e yükseltti.

İKİNCİ
CEYREKTE
% 7.6'YI
YAKALADIK

TÜRKİYE BÜYÜMEDE DEVLERİN ZİRVESİNDE

TÜRKİYE'NİN BÜYÜME HIZLARI

2020

1. Çeyrek	4.4
2. Çeyrek	-10.3
3. Çeyrek	6.5
4. Çeyrek	6.4
Yıllık	1.9

2021

1. Çeyrek	7.5
2. Çeyrek	22.2
3. Çeyrek	7.9
3. Çeyrek	9.6
Yıllık	11.4

2022

1. Çeyrek	7.5
2. Çeyrek	7.6

MOODY'S TÜRKİYE TAHMİNİNİ YÜKSELTTİ

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye ekonomisi için bu yıla ilişkin büyüme tahminini yüzde 3.5'ten yüzde 4.5'e yükseltti. Raporda, ABD, Japonya, Almanya, Kanada, Çin ve Hindistan ekonomilerinin bu yıla ilişkin büyüme tahminlerinin aşağı yönlü revize edildiği belirtildi.

Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle dünyada resesyonun konuşulduğu bir ortamda Türk ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6 büyümeyi başardı. Bu büyümeyle Türkiye, OECD ve G20'ler arasında ikinci sıraya yerleşti.

KÜRESEL ekonominin Rusya-Ukrayna Savaşı'yla sarsıntıya girdiği bir dönemde Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde, beklentilere paralel olarak yüzde 7.6 büyüdü. Ekonomistler yüzde 7.5 büyüme bekliyordu. Bu büyümeyle Türkiye, ikinci çeyrekte yüzde 11.8 büyüyen Suudi Arabistan'ın ardından G20 içinde en hızlı büyüyen ikinci ekonomi oldu. Türkiye OECD ülkeleri içinde ise yüzde 8.3 büyüyen Slovenya'nın ardından ikinci sırada yer aldı. Söz konusu dönemde ekonomik büyüme Av-

rupa Birliği'nde yüzde 4, Euro Bölgesi'nde yüzde 3.9 olarak kayıtlara geçti. OECD ülkelerinin ortalamaya büyümesi ise yüzde 3.6 olarak hesaplandı.

TÜKETİM % 22.5 ARTTI

Türk ekonomisi, dö-nemsel bazda ise yüzde 1.5 büyüme beklentisine

karşın yüzde 2.1 büyüdü. Yıllık bazda hane halkı tüketimi yüzde 22.5, kamu harcamaları yüzde 2.3 ve yatırımlar yüzde 4.7 arttı. Büyümeye hanehalkı harcamaları 13.6 puan katkı verirken, kamu harcamalarından 0.3 puan ve yatırım harcamalarından 1.2 puan katkı geldi. Büyüme

net ihracatın katkısı ise 2.7 puan oldu.

İş gücü ödemelerinde söz konusu dönemde yüzde 66.4 arttı. İş gücü ödemelerinin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 32.6 iken 2022 ikinci çeyrekte yüzde 25.4 oldu.

İkinci çeyrek büyüme oranları

OECD ÜLKELERİ

Sıra	Ülke	Değişim (%)
1	... Slovenya	8.3
2	... Türkiye	7.6
3	... İsrail	7.4
4	... Portekiz*	6.9
5	... Macaristan*	6.5
6	... İspanya*	6.3
7	... Şili	5.6
8	... Hollanda*	5.3
9	... Kosta Rika	5.3
10	... Kanada	4.8
11	... Avusturya	4.7
12	... İtalya	4.6
13	... Polonya*	4.5
14	... Danimarka*	4.4
15	... İsveç*	4.2
16	... Fransa	4.2
17	... Norveç	4.0
18	... Çekya*	3.6
19	... Belçika*	3.3
20	... Birleşik Krallık	2.9
21	... Güney Kore	2.9
22	... Litvanya	2.8
23	... Finlandiya	2.8
24	... Letonya*	2.5
25	... Slovakya	1.6
26	... ABD	1.6
27	... Meksika	1.6

*Geçici veri veya tahmini değer

G20 ÜLKELERİ

Sıra	Ülke	Değişim (%)
1	... S.Arabistan	12.1
2	... Türkiye	7.6
3	... Endonezya	5.8
4	... Kanada	4.8
5	... İtalya	4.6
6	... Fransa	4.2
7	... AB (27)	4.0
8	... İngiltere	2.9
9	... Güney Kore	2.9
10	... ABD	1.6
11	... Meksika	1.6
12	... Almanya	1.5
13	... Japonya	1.0
14	... Çin	0.4
15	... Rusya	-4.0

YATIRIMLARDA GÜÇLÜ ARTIŞ VAR

HAZINE ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "5 çeyrekli devam eden dengeli büyümeyi bu dönemde sürdürdük. Son 2.5 yıldır makine ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü yıllık artış bu dönemde de yüzde 17.8 ile devam etti" dedi. Ticaret Bakanı Mehmet Muş ise "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yansı ihracattan kaynaklanmıştır" dedi.

İş dünyası: Yıl sonunda % 5'i yakalıyoruz

■ **Müstakil Sanayici ve İşadamları Demegi (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Aşmal:** Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülke-mişine yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz. ■ **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Başkanı Nail Olpak:** Türkiye'nin dünya ülkeleri arasında pozitif artışmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeyi başarmasını, iş dünyası olarak memnuniyetle karşılıyoruz. Yüzde 5'lik 2022 yıllık büyüme hedefini yakalıyoruz. ■ **Türkiye İhracatçıları Birliği Başkanı Mustafa Gültepe:** Yeni dönemde misyonumuz daha fazla ihracatçı, daha yüksek katma değer ve daha çok ihra-

cat gerçekleştirmek ve Türkiye'nin büyümesine katkı vermek olacaktır.

■ **Anadolu Aslanları İş Adamları Demegi Başkanı Orhan Aydın:** Gıda ve verileri bakıldığında istikrarlı gıda fiyatları sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacaktır.

■ **Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran:** Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji sorunları gibi ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen sağlanan büyüme, Türk ekonomisinin zorluklara karşı direnci ve reel sektörün dinamizmini göstermesi açısından önemli.

■ **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçvan:** Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikin-

ci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü sürdürdüğünü söyleyebiliriz.

■ **İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdagiç:** Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut verici.

■ **İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz:** Tüm dünyanın sıkıntıları ile boğuştuğu bir dönemde beklentilerin de üzerinde bir büyüme rakamlarını çok olumlu karşıladık.

■ **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir:** 2022 yılının ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı.

Ekonomistler: Sıfır büyümede bile yüzde 3,5'i garantiledik

■ **Ekonomist Haluk Bürümcekçi:** Büyümenin bundan sonraki çeyreklerde yatay olması durumunda bile bu yıl yüzde 5'i aşmak mümkün.

■ **Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Aslanoglu:** Yılın kalan bölümünde yavaşlama olmasına rağmen ilk yarıdaki güçlü büyüme etkisiyle yıl sonunda büyüme yüzde 5 seviyesinde olacaktır.

■ **Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Burak Arzova:** Bundan sonraki çeyreklerde büyüme sıfır düzeyinde gerçekleşse bile bu yıl yüzde 3,5'in üzerinde bir rakamla tamamlama-yı garantiledik. Yıl sonu yüzde 4,5-5 büyürüz.

İş dünyası temsilcileri mutlu

Hızlı büyüme reel sektör temsilcilerinin yüzlerini güldürdü. Bünyelerinde on binlerce üreticiyi, tüccarı ve ihracatçıyı barındıran iş dünyası sivil toplum kuruluşlarının (STK) yöneticileri şu değerlendirmelerde bulundu:

GELECEK ADINA UMUT VERİCİ

● **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdağ**: "Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye'nin elde ettiği yüzde 7.6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Hem çeyrekte hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin de ispatıdır. Bizim memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir."

Şekib Avdağ

SANAYİ DİRENÇLİ GÖRÜNÜMÜNÜ KORUYOR

● **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**: "Sanayimizin ilk çeyrekte yüzde 8.2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7.8'e gerilese de Türkiye'nin büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnç özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1'e çıkmasında daha net görmekteyiz."

Erdal Bahçivan

ENFLASYONLA MÜCADELE VURGUSU

● **Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran**: "Pandemi, tedarik zincirlerinin bozulması, Rusya-Ukrayna Savaşı, enerji sorunları gibi küresel ekonomiyi etkileyen şartlara rağmen"

Gürsel Baran

men sağlanan büyüme Türkiye ekonomisinin zorluklara karşı direncini ve reel sektörünün dinamizmini göstermesi açısından önemlidir. Bundan sonra ise ekonominin istihdamı daha çok arttıracak şekilde büyümenin sürdürülebilmesine odaklanılması gerekiyor: Enflasyonla mücadele, büyüme-yi kalıcı hale getirmek için şart. Önümüzdeki süreçte enflasyonu düşürüp büyüme-yi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz."

GÜZEL RAKAMLARA ULAŞMAK ÖNEMLİ

● **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir**: "Sanayi sektörü ve sektörün ihracata katkısıyla Türkiye ekonomisi 2022 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 7.6'lık büyümeye ulaştı. 2022 ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de dış talep ve hane halkı tüketimine dayalı bir büyüme performansı ön plana çıktı. Yılın ilk çeyreğinde sanayi üretimi yıllık yüzde 10.3 artarken GSYH yüzde 7.3 büyümüşü. İkinci çeyrekte sanayi üretimi yüzde 7.8 artarken büyümemiz yüzde 7.6 olarak gerçekleşti."

Nurettin Özdebir

Sanayinin ihracata katkısıyla yüksek büyüme rakamlarına ulaşmaya devam ediyoruz. Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli."

OVP'YLE OLUMLU SÜRECE GİRECEĞİZ

● **İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) Başkanı Ali Kopuz**: "Türkiye ikinci çeyrekte beklentilerin üzerinde yüzde 7.6 büyüdü. Tarımda yüzde 2.9'luk bir daralmaya şahit olduk ama bu büyük oranda mevsimsel. Önümüzdeki dönemde hasat mevsiminin etkisi tarımda büyümeye geçeriz. Avrupa'daki olağanüstü kuraklık dolayısıyla doğabilecek talep fazlasını karşılamak için şimdiden çalışmakta da fayda olduğunu düşünüyorum. Öte yan-

Ali Kopuz

dan eylül ayında açıklanacak olan Orta Vadeli Program'la (OVP) daha olumlu bir süreç gireceğimize de inanıyorum."

TAHMİNLER YUKARIYA ÇEKİLECEK

● **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Başkanı Mahmut Asmalı**: "Türkiye ekonomisi, ikinci çeyrekte yüzde 7.6 oranında büyüyerek hem üretim hem de ihracat benceresini sürdürmeyi başardı. Büyüme için ve dış talebin olumlu katkısının Türkiye ekonomisinin homojen büyüdüğüne işaret etmesi bakımından önemli bir göstergedir. Yılın üçüncü çeyreğinde nispi bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomi yönetimi tarafından alınan tedbirlerle ivme kazanmaktadır."

Mahmut Asmalı

Bu bağlamda Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin önümüzdeki dönemde de süreceğini ve OECD, Dünya Bankası ile IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz."

İSTİKRAR VE GÜVEN ŞART

● **Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (AS-KON) Başkanı Orhan Aydın**: "Ekonomimizin büyümesi, refah seviyemizin artması istikrara ve güvene bağlıdır. Bizi başarıya götürecektir. Bizi başarıya götürecektir. Savaşlar, virüsler, enerji krizi, iklim değişikliği gibi büyük sıkıntılar olduğu bir ortamda hükümetimiz özellikle ekonomide güven ortamını artırıcı tedbirleri sağlamaya çalışırken bazı çevrelerin iş insanlarını tehdit etmeleri, piyasaları durdurmaya yönelik beyanatları güçlü ekonomi, güçlü Türkiye çabalarımızla ters düşmekte ve ülke ekonomimize zarar vermektedir. Bu nedenle sözünü ettiğimiz istikrar ve güven hususuna dikkat edilmesini önemle belirtiyor, ülke ekonomimizin büyümesinde emeği geçen tüm paydaşlara iş dünyası adına teşekkürlerimizi sunuyoruz."

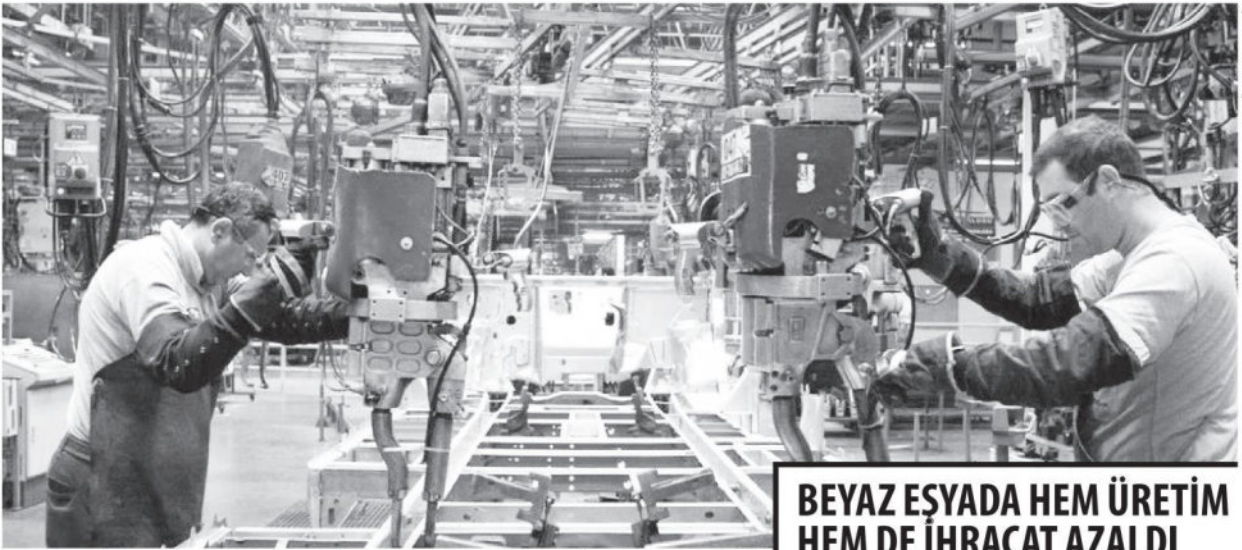

Orhan Aydın

Ekonomide çarklar tek tek yavaşlıyor

Kur krizleri, enflasyon ve faiz sarmalıyla beraber ekonomide çarklar yavaşlamaya başladı. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan ve 5 aydır eşik değerinin altında seyreden ISO PMI'dan sonra MÜSİAD SAMEKS de eşik değer 50'nin altına gerileyerek 49,6'ya düştü. Otomotiv, inşaat ve beyaz eşya sektörlerinde de durağanlaşma başlarken, reel kesim güveni de Temmuz 2020'den beri en dip seviyeye düştü.

FOTOĞRAF: KARAR ARŞİVİ

ÜİK'in 2. çeyrek büyüme verilerine göre emeğin aldığı pay iki yılda 11,4 puan gerilerken, sermayenin kazancı da 2 kat arttı.

Ekonomide alınan kararlar üretim başta olmak üzere hemen her alanda durağanlaşmanın başlamasına neden oldu. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen ve 5 aydır eşik değerinin altında kalan İstanbul Sanayi Odası Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nde (PMI) sonra Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi de (SAMEKS), ağustosta bir önceki aya göre 4,4 puan azalarak 49,6'ya geriledi. Söz konusu gelişimde Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin önceki aya göre 5,3 puan azala-

arak 49,6 seviyesine gerilemesi belirleyici rol oynadı. Hizmet sektöründe gözlenen azalışta iş hacminin önceki aya göre hızlı şekilde ivme kaybetmesi etkili oldu. Bu dönemde sanayi sektöründe yeni siparişler zayıf bir görünüm arz etmesine karşın üretim artışı devam etti. Ocak-temmuz dönemi boyunca 50 referans değeri üzerinde seyreden mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, temmuz ayına kıyasla 4,4 puan azalarak 49,6 seviyesine geriledi ve ekonomik aktivitenin önceki aya göre yavaşladığına işaret etti. ISO PMI ve MÜSİAD SAMEKS'in yanı sıra ekonominin lokomo-

tif sektörlerinin başında gelen otomotiv, beyaz eşya ve inşaat sektörleri de küçülmeye başladı. Otomotiv Sanayi Derneği verilerine göre Temmuz'da sektörün toplam üretimi 93 bin 659 adet oldu. Böylelikle Ocak ayından bu yana ilk kez sektör 100 bin adedin altında üretim gerçekleştirdi. Otomobil üretimi de 51 bin 243 seviyesine kaldı. Otomobil üretiminde de Ocak ayından beri en düşük performans kaydedildi. İnşaat ise yapı ruhsatı verilen bina sayısı nisan-haziran döneminde yıllık bazda yüzde 7,5 azaldı. Veriler yeni konut arz konusunda daralmaya işaret etti. -EKONOMİ SERVİSİ

BEYAZ EŞYADA HEM ÜRETİM HEM DE İHRACAT AZALDI

Ekonomide lokomotif sektörlerden olan beyaz eşya sektöründe Temmuz ayı iç satış, ihracat ve üretimde kayıpların yaşandığı bir ay oldu. TÜRK-BESD verilerine göre beyaz eşya satışları Temmuz'da bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2 düşerken ihracat yüzde 7 düşüş kaydetti. Beyaz eşya üretimi Temmuz'da yıllık yüzde 4 geriledi. TÜRK-BESD verilerine göre beyaz eşya iç satışları Temmuz'da yıllık yüzde 2 geriledi. İhracatta aynı dönemde yüzde 7'lik kayıp olurken üretim de yüzde 4 azaldı. Yılın ilk yedi ayı itibarıyla iç satış ve ihracat olmak üzere toplam satışların bir önceki yıla göre yüzde 2 daralırken satış adedi 19 milyon 361 bin 159 oldu. TÜRK-BESD Yönetim Kurulu Başkanı Can Dinçer, "İç satışlardaki düşüşün üretimi etkileyebileceği dikkate alındığında, kredi kartı taksit sayılarının artırılması ve ÖTV'nin kaldırılması yararlı olacaktır." değerlendirmesinde bulundu. Dinçer, lokomotif konumdaki sektör için maliyet yükü oluşturan korumacı önlemlerin de tekrar değerlendirilmesi gerektiğini dile getirdi.

REEL KESİM GÜVENİ İKİ YILIN EN DİP SEVİYESİNDE

TCMB verilerine göre reel kesim güven endeksi Ağustos ayında aylık 1,6 puan düşüşle 102,1'e geriledi. Endeks böylece Temmuz 2020'den beri en düşük seviyeye indi. Geçen ayki veri yüzde 103,7 olarak izlenmişti. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi 1,1 puanlık aylık düşüşle 101,4'e geriledi ve Temmuz 2020'den beri en düşük seviyede gerçekleşti. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), ise Ağustos'ta bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak yüzde 76,7 seviyesinde gerçekleşti. TCMB'den yapılan açıklamaya göre, 2022 yılı Ağustos ayında, imalat sanayinde faaliyette bulunan 1754 işyeri tarafından İktisadi Yönelim Anketi'ne verilen yanıtlar toplulaştırılarak değerlendirildi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA) ise bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak yüzde 76,6 seviyesine geriledi.

'DURAĞANLAŞMA KENDİNİ GÖSTERİYOR'

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, TÜİK'in açıkladığı Türkiye ekonomisinin 2022 yılı ikinci çeyrek büyüme rakamlarını değerlendirerek, bir durağanlaşmanın hafiften kendini gösterdiğini belirtti. Bahçivan, "Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir" diye konuştu. İSO PMI'ya değinen Bahçivan "Özellikle İSO olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir. İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize sanayinin güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, sanayimizin büyümeye istikrarlı katkısını sürdürebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır" dedi.

ISO PMI 5 AYDIR ÜST ÜSTE EŞİK DEĞERİN ALTINDA

İSO Türkiye İmalat PMI temmuzda 46,9 olarak kaydedildi. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, haziran ayında 48,1 olarak ölçülen manşet PMI temmuzda 46,9'a gerileyerek üst üste beşinci ay eşik değer 50'nin altına kalıyor. İSO'dan yapılan açıklamaya göre endeks, faaliyet koşullarında Mayıs 2020'den beri en belirgin yavaşlamaya işaret etti. Açıklamada, "Yavaşlama genel bir talep yetersizliğinden kaynaklanırken belirsiz piyasa koşulları ve devam eden fiyat baskıları bu sorunu derinleştirdi" denilmiştir.

2. ÇEYREKTE YÜZDE 7.6 BÜYÜYEN EKONOMİ DÜNYAYI ŞAŞIRTTI

İHRACATTAN KATKI

Ekonomideki büyümeyi değerlendiren Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 2,7 puan olmuştur. Hayırlı olsun" ifadelerini kullandı. ►► 8'de

Ticaret Bakanı Mehmet Muş

TAHMİNLERİN ÜSTÜNDE

Ekonomideki yüzde 7,6'lık büyümeyi oldukça kıymetli bulduklarını açıklayan MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, "OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını" ifade etti. ►► 8'de

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı

UMUT VERİCİ

İTO Başkanı Şekib Avdagic, "Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye'nin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme, istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut verici. İstikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin ispatıdır" açıklamasını yaptı. ►► 8'de

İTO Başkanı Şekib Avdagic

TÜRKİYE MODELİ

Dünya, Kovid-19 şokunu atlattıktan sonra Rusya-Ukrayna Savaşıyla ciddi bir sarsıntı yaşarken ekonomi ikinci çeyrekte de yüzde 7.6 büyüdü. Türkiye G20 içinde en yüksek büyüyen 2. ülke

Çin'in yüzde 0,4, ABD'nin yüzde 1,7, İngiltere'nin yüzde 2,9, Avro Bölgesinin ise yüzde 3,9 büyüdüğü bu dönemde Türkiye, yüzde 7,6'lık büyüme oranı ile G20 ülkeleri içinde 2'nci sırada yer aldı.

5 ÇEYREKTİR BÜYÜYOR

Dünya ekonomileri, salgın, savaş, enflasyon ve yüksek enerji fiyatları nedeniyle krize giren Türkiye ekonomisi büyümeye devam ediyor. TÜİK, yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 oranında büyüyen Türkiye ekonomisini ikinci çeyrekte de yüzde 7,6 oranında büyüdüğünü açıkladı.

G20 İÇİNDE İKİNCİYİZ

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "Ekonomimiz yılın 2. çeyreğinde ilk çeyrekteki büyüme performansının da üzerinde yüzde 7,6 büyüdü. Türkiye, OECD ve G20 ülkeleri içinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyümeye kaydeden ikinci ülke olmuştur" ifadesini kullandı.

DÜNYA ŞAŞIKIN

Türkiye'de yüksek enflasyona rağmen büyüyen bir ekonominin olması dünyada şaşkınlıkla karşılandı. ABD merkezli ekonomi yayını yapan Bloomberg'de, "Erdoğan'ın yeni ekonomi modeli, fiyat istikrarı ve TL pahasına ihracata, üretime ve istihdama öncelik veriyor" denildi. ►► 4-8'de

BAŞARI DEVAM EDECEK

Geçen yılına kıyasla 900 bin ek istihdam sağlandığını ve işsizliğin yüzde 10,3'e düştüğünü kaydeden Nebati, "Büyüme ve istihdamı önceleyen üretim ve ihracatı destekleyen Türkiye Ekonomi Modeli ile elde ettiğimiz kazanımlar yılın kalan döneminde de sürecektir" dedi. ►► 8'de

GSYH DE ARTTI

TÜİK, 2021 yılına ilişkin "Yıllık Gayrisafi Yurt İçi Hasıla" verilerini açıkladı. Türkiye'de bağımsız yıllık gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) geçen yıl, bir önceki yıla göre yüzde 11,4 artış gösterdi. Kişi başına GSYH, dolar cinsinden 9 bin 592 dolar olarak hesaplandı. ►► 4-8'de

Türkiye İstatistik Kurumu, bu yılın ikinci çeyreğine ilişkin büyüme rakamlarına açıkladı.

Emin adımlarla hedefe doğru

Türk ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüdü. İş dünyası büyüme rakamlarından memnun: "İstikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelerden biri olacak."

TÜRKİYE'NİN hayata geçirdiği yeni ekonomi modeli meyvelerini vermeye başladı. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,3 büyüyen Türk ekonomisi, ikinci çeyrekte de büyüme hızına devam ederek, yüzde 7,6 oranında büyüme kaydetti.

DÜNYADA İKİNCİYİZ

Büyüme rakamlarını değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Türkiye'nin OECD ve G20 ülkeleri içinde yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke olduğunu

bildirdi. Bakan Nebati, "İkinci çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı göstermedik, aynı zamanda 5 çeyrektir devam eden dengeli büyümeyi bu dönemde de sürdürdük. Bu dönemde, geçtiğimiz yıl sonuna kıyasla yaklaşık 900 bin kişilik ilave istihdam sağlandı ve işsizlik oranı yüzde 10,3'e düştü. Büyümeyi ve istihdamı önceliklendiren, üretimi ve ihracatı destekleyen Türkiye Ekonomi Modeli ile elde ettiğimiz bu kazanımlar yılın kalan döneminde de sürecektir. Artık ekonomimizin alameti farikası; dengeli, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümedir" mesajını verdi.

İHRACATTAN KATKI

Türkiye'nin, 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyecek başarılı performansını sürdürdüğüne

dikkati çeken Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı vermiş, büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmıştır. Net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 2,7 puan olmuştur. Hayırlı olsun" ifadelerini kullandı.

HOMOJEN BÜYÜME

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, küresel ekonominin henüz Covid-19 şokunu tam atlama- dan Rusya-Ukrayna Savaşı'yla

ciddi bir bariyer yaşadığı yılın ikinci çeyreğinde, Türkiye ekonomisinin bu oranda büyüme kaydetmiş olmasını oldukça değerli bulduklarını ifade etti. Asmalı, Çin'in yüzde 0,4, ABD'nin yüzde 1,7, İngiltere'nin yüzde 2,9, Avro Bölgesinin ise yüzde 3,9 büyüdüğü bu dönemde Türkiye'nin, G20'de 2'nci sırada yer alarak küresel ekonomi içerisinde yine pozitif ayrıştığını ifade etti. Türkiye ekonomisinin homojen bir büyüme kaydettiğine işaret eden Asmalı, "OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların ülkemize yönelik büyüme beklentilerini yukarı yönde revize etmek zorunda kalacaklarını tahmin ediyoruz" dedi.

GÜVENİN ESERİDİR

ASKON Başkanı Orhan Aydın ise Türkiye ekonomisinin 7,6 büyümesinin güven ve is-

tikrarın eseri olduğunu belirterek, "Şu anki gidişat ve verilere bakıldığında istikrarlı gidişatını sürdüren ve güven ortamını sağlayabilen Türkiye 2022 yılında ekonomisini büyütebilen nadide ülkelere birisi olacaktır. Bizi başarıya götüreceğiz yol istikrar ve güven ortamından geçmektedir" ifadelerini kullandı.

UMUT VERİCİ

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı **Şekib Avdagiç**, "Küresel ekonominin yavaşladığı bir süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6'lık büyüme istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir. Hem çeyrekten çeyreğe hem de yıllık bazda gerçekleşen bu büyüme, istikrarlı bir gelişim patikasında ilerlediğimizin de ispatıdır" açıklamasını yaptı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Başkanı **Erdoğan Bahçivan**, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı. **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Başkanı Nurettin Özdebir, "Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve resesyon beklentilerinin güçlendiği, krediye ulaşma maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamlarına ulaşmamız oldukça önemli" ifadelerini kullandı.

DÜNYA ŞAŞKIN

Türkiye'de yüksek enflasyonla rağmen büyüyen bir ekonominin olması dünyada şaşkınlıkla karşılandı. ABD merkezli medya kuruluşu Bloomberg, Türk ekonomisinin ne olursa olsun rayından çıkmadığını belirtti. Türkiye'nin yeni ekonomi modelinden bahsedilerek, "Cumhurbaşkanı Erdoğan, fiyat istikrarı ve para birimi pahasına ihracata, üretime ve istihdama öncelik veren bir ekonomik modeli savunuyor" denildi.

Ekonomi güçlü performansını sürdürdü

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüzde 7,6 büyüyecek, yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirterek, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Erdal Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci

çeyrek büyüme rakamlarına yönelik değerlendirmede bulundu.

Türkiye'nin yılının ikinci yarısında yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu

şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirten Bahçivan, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Bahçivan, "**Sanayimizin** ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9,1'e çıkmasında daha net görmekteyiz." değerlendirmesinde bulundu.

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN, BÜYÜME RAKAMINI DEĞERLENDİRDİ

Durgunluk kendini hissettirmeye başladı

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik olarak şu değerlendirmede bulundu: "Türkiye 2022 yılının ikinci yarısında yüzde 7.6 büyüyerek; yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde etmiştir. Böylece ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur.

Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu

söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9.1'e çıkmasında daha net görmekteyiz. Bu verilere bakarak **sanayinin** büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. Özellikle **İSO** olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir." **Murat ÖZDEMİR/KORKUSUZ**

Büyüme yüksek kapsayıcılık düşük!

Türkiye ekonomisi ilk çeyrekteki yüzde 7,5'in ardından ikinci çeyrekte de yüzde 7,6 oranında güçlü bir büyüme kaydetti. Katma değer dağılımında ise eşitsizlik artıyor

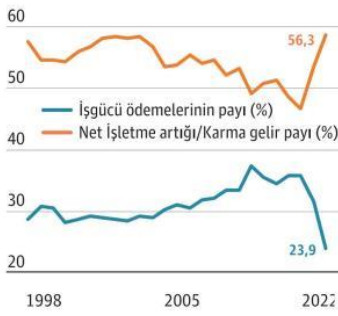
Cari fiyatlarla ikinci çeyrek GSYH'si 3,4 trilyon lira (219,3 milyar dolar) olarak açıklandı. Zincirlenmiş hacim endeksiyle geçen yıla göre finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 26,6, hizmetler 18,1, **sana-yı** de 7,8 oranında büyüdü. Tarım sektörü yüzde 2,9, inşaat sektörü ise yüzde 10,9 daraldı. Büyümeye en yüksek katkıyı 13,6 puan ile yine hanehalkı tüketimi verdi. Net ihracatın katkısı 2,7 puan, yatırımların katkısı da 1,2 puan düze-

yinde gerçekleşti. Stok değişimi ise büyümeyi 10,3 puan aşağı çekti. Ücretlerin değer içindeki payında gözlenen düşüşün hızlanması da dikkat çekti. İkinci çeyrekte cari fiyatlarla "net işletme artışı/karma gelir" (sermaye payı) yüzde 134,7 artarken, ücretlerdeki artış yüzde 66,4 oldu. Arındırılmış verilerle ücretlerin katma değerden aldığı pay yüzde 23,9'la 1998 bazlı serinin dip seviyesine geriledi. **ŞEBNEM TURHAN/11**

'Gayrisafi katma değerde ücretler ve sermayenin payı

(Arındırılmış, II. Çeyrek dönemler; %)

EKONOMİSTLER DEĞERLENDİRDİ

- **Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu:** İşgücü ödemelerinin payının düşmesi ve büyümeye eşlik eden enflasyon nedeniyle alım gücünün azalması, büyümenin kapsayıcı olmadığına ve gelir dağılımı sorununun arttığına işaret ediyor.
- **Prof. Dr. Hakan Kara:** Riskleri büyütürken büyüme sürdürülebilir olmadığı gibi refah artışı da sağlamıyor. Temelde yarının

büyümesinden çalışıyoruz. İleride enflasyon ve dolarizasyonu düşürüp rezervleri tekrar yerine koymanın ciddi bir maliyeti olacak.

► **Prof. Dr. Emre Alkin:** Kapsayıcı bir büyüme değil. Hanehalkı sürekli enflasyona karşı korunmak için harcamasını beslemiş. Bu büyüme rakamına bakarak bundan sonraki çeyrek dönemler için ümitlenmek çok mümkün değil. /11

İŞ DÜNYASINDAN TEPKİLER

- **Mahmut Asmalı/MÜSİAD:** Türkiye ekonomisi homojen büyüme kaydetti.
- **Erdal Bahçivan/İSO:** Sanayinin katkısında durağanlaşma işaretleri var.
- **Şekib Avdagic/İTO:** Avrupa'nın yavaşladığı bir dönemde yüzde 7,6'lık büyüme, istihdam, üretim ve ihracatımızın geleceği adına umut vericidir.
- **Nurettin Özdebir/ASO:** Zor dönemde bu yüksek büyüme oldukça önemli. İşgücü ödemelerinin payının düşmesi, gelir adaleti açısından dikkat gerektiren önemli bir husus. /03
- **Gürsel Baran/ATO:** Büyüme, reel sektörün dinamizmini gösteriyor. Bundan sonra istihdamı daha çok artıracak şekilde büyümeye odaklanılmalı. /11

ANKARA SANAYİ ODASI BAŞKANI NURETTİN ÖZDEBİR:

“Bankalar ticari kredilerde faiz üst limitine uymuyor”

ASO Başkanı Özdebir, ticari kredilere üst limit getirilmesine rağmen, bankaların bu faiz oranlarından reel sektörü fonlamadığını söyleyerek, para politikasında normalleşme olmadan kredi-mevduat asimetrisinin ortadan kalkmayacağını vurguladı.

Ankara Sanayi Odası(ASO) Ağustos ayı meclis toplantısında konuşan Başkan Nurettin Özdebir, ticari krediler için üst limit getirilmesine rağmen bankaların bu faiz oranlarından reel sektörü fonlamadığını bildirdi.

Küresel ekonomilerde enflasyonu düşürmek için uygulanan sıkı para politikası kapsamında artan faiz oranının enflasyonu düşürmediği bir dönemden geçildiğini belirten Nurettin Özdebir, bozulan eğilimleri düzeltmek için para politikası veya faiz yerine, bütüncül politika benimsenmesi gerektiğini söyledi. Özdebir, küresel durgunluk ve enflasyon seyrinin, Türkiye'nin ihracat kapasitesini daraltırken kur üzerindeki baskıları da artıracığına vurgu yaptı.

Politika faizinin piyasa faizinden koştığı süreci yaşıyoruz

Türkiye'de de uygulanan makro ihtiyari politikaların, para politikasının ikamesi değil tamamlayıcısı olduğunu söyleyen Özdebir, “Para politikasında normalleşme olmadan kredi-mevduat arasındaki asimetrisinin ortadan kalkması mümkün değildir. Politika faizi

“Bakandan enflasyon muhasebesine bu yıl geçilmesini istedik”

ASO yönetimi olarak Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile görüşme yaparak reel sektörün sorunlarını anlattıklarını dile getiren Özdebir, TL'nin satın alma gücündeki değişimleri dikkate alan enflasyon

muhasebesi uygulamasının zorunlu hale geldiğini bildirdi. 2023 yılına ertelenen enflasyon muhasebesinin bu yılı kapsayacak şekilde yürürlüğe girmesi gerektiğini Bakan Nebati'ye ilettikleri bilgisini veren Özdebir, “Bunun dışında, Gelir Vergisi basamaklarının artırılması, binaların değerlerinin güncellenmemesi nedeniyle teminatların düşük kalması, KGF ve MB kaynaklı kredilere sanayicilerimizin ulaşamaması gibi birçok konuyu da aktarma fırsatı bulduk. Çok yapıcı bir toplantı oldu. Sayın Bakan sıkıntılarının farkında olduğunu ifade etti. Aktardığımız konularda çok hızlı bir şekilde geri dönüşler alacağımızı umuyorum” değerlendirmesinde bulundu.

ile piyasa faizlerinin birbirinden koştığı bir süreci yaşıyoruz” dedi. “Zor dönemde bu yüksek büyüme oldukça önemli. İşgücü ödemelerini payının gerilemesi, gelir adaleti açısından dikkat edilmesi gereken önemli bir husus” diyen Özdebir hükümetin büyüme hedefini öne çıkarırken kredi hacminin daralmasının çelişki olduğunu ifade ederek ticari krediler için belirlenen üst limitten kredi kullanılmadığını dile getirdi. ÜFE'de yüzde 144 oranına rağmen yüzde 40 faizin bile avantajlı olduğunu, ancak reel sektörün krediye ulaşamadığını söyleyen Özdebir, “Üretimin

aksamaması için özellikle sanayicinin krediye ulaşabilmesi gerekiyor” diye konuştu.

Kabul edilemez derecede yüksek olan enflasyonun, hem hane halkını hem de reel sektörde belirsizliğe neden olduğuna vurgu yapan Özdebir, emeğin milli gelirden aldığı payın azaldığını, enflasyonun ayrıca üreticinin fiyat belirleme kabiliyetini de azalttığını aktardı.

Cari açık sorunu bitmeden, tasarruf artmadan bu krizlerden çıkma ve güçlü ekonomiye sahip olmanın mümkün olmadığını dile getiren Nurettin Özdebir, bunun yolunun da üretimden geçtiğini belirtti.

TÜRKİYE EKONOMİSİ İKİNCİ ÇEYREKTE YÜZDE 7,6 BÜYÜDÜ

Çalışan, güçlü büyümeden tarihin en düşük payını aldı

Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 7,6 büyüyerek OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ikinci ekonomi oldu. Bu başarıya karşın yüksek enflasyon, dolarizasyon ve alım gücü düşüşü ücretlerin büyümeden aldığı payı tarihi en düşük seviyeye indirdi.

ŞEBNEM TURHAN

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde güçlü hane halkı tüketimi, hızlı artan hizmet ve sanayi sektörleri ile ihracatın desteğiyle beklentilere paralel yüzde 7,6 büyüdü. Bu büyümeyle Türkiye açıklanan veriler arasında ikinci çeyrekte dünyanın en hızlı büyüyen dördüncü OECD ülkeleri arasında yüzde 8,3 büyüten Slovenya'da ise ikinci ekonomi oldu. İlgili çeyreğin büyüme oranı millî gelirden aldığı payın yüzde 25,4'e kadar düşmesi büyümenin kapsayıcılığını sorgulatıyor. Ekonomistler yaşanan büyümeyle eşlik eden çok yüksek enflasyon nedeniyle ücretler için büyümenin kapsayıcılığını sorgulatıyor. Ekonomistler için büyümenin kapsayıcılığına önem veriliyor. Ücretler için büyümenin kapsayıcılığına önem veriliyor. Ücretler için büyümenin kapsayıcılığına önem veriliyor.

2019'DAN BU YANA VERİLERE REVİZYON GELDİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye ekonomisinin büyüklüğü yılın ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla 3 trilyon 418 milyar 967 milyar lira olurken, GSYİH cari fiyatlarla ABD doları bazında 219 milyar 335 milyar olarak gerçekleşti. Kişi başı milli gelir ise ikinci çeyrekte itibarıyla 9 bin 690 dolar hesaplandı. TÜİK ikinci çeyrekte büyümenin açıklarını gösteriyor. İkinci çeyrekte büyümenin açıklarını gösteriyor. İkinci çeyrekte büyümenin açıklarını gösteriyor.

Büyüme verilerine ilişkin ödemelerin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içerisindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 32,6 iken bu oran 2022 yılında yüzde 25,4'a geriledi ve bu tarihin en düşük seviye oldu. Net işlenmiş artışıyla büyümenin gayrisafi katma değer içindeki payı ise yüzde 49,2'den yüzde 54,0'a yükseldi. Geçmiş dönük olarak yılın ikinci çeyrekte açıklardan mevsin etkisinden arındırılmış cari fiyatlarla yüzde 56,34'e yükseldi. Bu da ikinci çeyrekler itibarıyla tarihin en yüksek payına işaret etti. İlgüçü ödemeleri son yıllarda düzenli olarak gerilerken işlemlerin payı ise arttı.

İŞLETMELERİN ALDIĞI PAY HIZLA YÜKSELİYOR

İlgüçü ödemelerinde pay ücretleri kesiminin büyümeden aldığı payın her geçen yıl düşüşüne işaret ederken net işletmelerin payı ise arttı.

Ülkelerde 2. çeyrek büyümesi (%)

Ülke	2022	2021	2020
Kolombiya	12,6	10,6	3,8
Malezya	8,9	8,3	3,3
Slovenya	8,3	7,6	3,3
Türkiye	7,6	7,6	3,3
Filipinler	7,4	7,4	2,9
İspanya	6,3	6,3	2,9
Endonezya	5,4	5,4	2,5
Sili	5,4	5,4	2,5
Hollanda	5,3	5,3	1,6
İsrail	4,8	4,8	1,5
İtalya	4,6	4,6	1,1
Singapur	4,4	4,4	0,4
Fransa	4,2	4,2	-0,4
Norveç	3,9	3,9	-1,3

Ücretlerin payı 2020 ikinci çeyreğine göre 11 puan geriledi

Coface Ekonomisi Seltem için ise ikinci çeyrek büyüme rakamlarında ilk dikkat çeken unsurun tüketim harcamalarının ve ihracatın büyüme katkısı olarak görüldüğü belirtildi. Yüksek enflasyonun harcamaların sayesinde tüketim harcamalarının millî gelire katkısının oldukça yüksek gerçekleştiği kaydedildi. Öte taraftan millî gelirin arttığı bir dönemde, ücretlerin millî gelirden aldığı payın 2020 yılı ikinci çeyrekteki yüzde 32,6'dan yüzde 25,4'a geriledi. İşletmelerin payının ise yüzde 49,2'den yüzde 54,0'a yükseldi. Geçmiş dönük olarak yılın ikinci çeyrekte açıklardan mevsin etkisinden arındırılmış cari fiyatlarla yüzde 56,34'e yükseldi. Bu da ikinci çeyrekler itibarıyla tarihin en yüksek payına işaret etti. İlgüçü ödemeleri son yıllarda düzenli olarak gerilerken işlemlerin payı ise arttı.

artış/karma gelir artmaya devam etti. Yine yılın ikinci çeyrekleri itibarıyla işletmelerin gayrisafi katma değer içindeki payı bu yılın ikinci çeyreğinde mevsin etkisinden arındırılmış cari fiyatlarla yüzde 56,34'e yükseldi. Bu da ikinci çeyrekler itibarıyla tarihin en yüksek payına işaret etti. İlgüçü ödemeleri son yıllarda düzenli olarak gerilerken işlemlerin payı ise arttı.

Öte yandan çeyrekler itibarıyla bakıldığında ise Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin başladığı ve Türkiye Ekonomi Modeli'nin geçildiği ilan edildiği geçen yılın son çeyreğinden bu yana ilgili ödemelerin büyümeden aldığı payın her geçen yıl düşüşüne işaret ederken net işletmelerin payı ise arttı.

Çeyreklere göre büyüme (%)

Yıl	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
2018	7,50	5,80	2,50	-2,60
2019	7,50	5,80	2,50	-2,60
2020	7,50	5,80	2,50	-2,60
2021	7,50	5,80	2,50	-2,60
2022	7,50	7,60		

İlgüçü ödemelerin payı

Yıl	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
1998	28,18	28,18	28,18	28,18
1999	30,22	30,22	30,22	30,22
2000	29,93	29,93	29,93	29,93
2001	27,66	27,66	27,66	27,66
2002	28,34	28,34	28,34	28,34
2003	28,69	28,69	28,69	28,69
2004	28,49	28,49	28,49	28,49
2005	28,32	28,32	28,32	28,32
2006	28,05	28,05	28,05	28,05
2007	28,80	28,80	28,80	28,80
2008	28,35	28,35	28,35	28,35
2009	29,61	29,61	29,61	29,61
2010	30,49	30,49	30,49	30,49

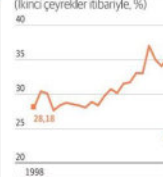
Vatandaş 2. çeyrekte nereye harcadı

Harca	Değişim (%)
Dayanıklı mallar	215,261
Yarı dayanıklı mallar	262,782
Dayanaksız mallar	807,729
Hizmetler	825,130

Büyüme 2. çeyrekte kim ne kadar katkı verdi (%)

Öretim	Artış (%)	Etkisi (puan)
Tarım	-2,90	-0,12
Sanayi	7,80	1,65
*İmalat sanayi	9,10	1,60
İnşaat	-10,90	-0,68
Hizmetler	18,10	4,24
Bilgi-iletişim	5,30	0,19
Finans, sigorta	26,60	1,31
Gayrimenkul	4,10	0,33
İdari destek hizmet	11,00	0,57
Kamu yönetimi	1,70	0,18
Diğer hizmet	1,90	0,04
Vergi-subsansiyon	-1,20	-0,13
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	22,50	13,62
Devletin tüketimi	2,30	0,31
Toplam yatırım	4,70	1,22
İhracat	16,40	3,87
İthalat	5,80	-1,13
Stoklar		-10,29

İlgüçü ödemelerinin payı

Vatandaşın tüketimi büyümenin en önemli kaynağı

Yüksek enflasyon ve alım gücü gerileyen vatandaş kredilerdeki büyümenin de etkisiyle taleplerini ön çeyreki çeyrekte de devam etti. TÜİK verilerine göre vatandaşın tüketimi yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22,5 arttı ve bu ekonomik büyüme 13,62 puan katkı sağladı. Devletin tüketimi yüzde 2,3 büyürken 0,31 puan katkı sağladı. Toplam yatırımlarda inşaatçı gelirleme rağmen makine teçhizat yatırımlarında artış etkisiyle yüzde 4,7'lik büyüme sağlandı. Ve bunun ekonomik büyüme katkısı 1,22 puan olarak hesaplandı. İhracat katkı verirken ithalattaki büyüme 5,8'lik artış ekonomik büyüme 11,3 puan sağladı. Bu yılın ikinci çeyreğinde de stoklardan kullanılan 10,29 puan bir düşüş getirdi ekonomik büyüme. Yerköşür yüzde 70'lerin üzerine çıkan enflasyon tahminlerinin ilgili ödemelerindeki payın azalmasına katkı vereceğine dikkat çekti.

SİYASET VE İŞ DÜNYASI BÜYÜMEYİ NASIL DEĞERLENDİRDİ?

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati: Ekonomimiz yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyerek yıllık bazda reel olarak ilk çeyrekteki büyüme performansını da üzerinde yüzde 7,6 büyümüş oldu. Türkiye, verisi açıklanan OECD ve G20 ülkeleri arasında yılın ikinci çeyreğinde en yüksek büyüme kaydeden ikinci ülke oldu. İkinci çeyrekte sadece kuvvetli büyüme performansı göstermedi, aynı zamanda 5 çeyrekte devam eden dengeli büyüme bu dönemde sürdürüldü. Son üç çeyrekte yavaş ve teçhizat yatırımlarındaki güçlü artış bu dönemde de yüzde 17,8 ile devam etmiştir. Büyümeyle birlikte kapasitemizin artırılmasına yönelik önlemler de devam ediyor. Büyümeyle birlikte işsizlik oranı yüzde 10,3'e düşürüldü. Bu dönemde geçtiğimiz yılın ikinci çeyreğinde 900 bin kişilik işsizlik oranı sağlandı ve işsizlik oranı yüzde 10,3'e düştü. Büyümeyle birlikte işsizlik oranı düşürüldü. İktisadi ve maliye politikalarıyla birlikte büyümenin sürdürülebilir ve istikrarlı olduğunu belirttik. Artık ekonomimizin aile-i-farklı dengeli, sürdürülebilir ve istikrarlı olduğunu belirttik.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş: Türkiye, 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüyerek başarılı performansını sürdürdü. İhracat, büyümeye 3,87 puan katkı verdi, büyümenin yarısını mal ve hizmet ihracatından kaynaklandı. Net mal ve hizmet ihracatının büyüme katkısı ise 2,7 puan oldu.

CHP Sözcüsü Faik Öztürk: Büyümeden, çalışanların nasiplememesi, emekleminin pastadan aldığı pay artması, tersine küçülmesi, kişi başına düşen gelirde yüzde 37 pay alan emekçi, şimdi yüzde 25 pay alır hale geliyor. Aradıkları farkı sermayenin yarı zenginlerin cebine taşıyor. Zengin, daha da zengin oluyor. Peki, TÜİK'in defterindeki işleme ne palazana sağlanıyor? Tüm makûlların bir arada yüzde 36 olan enflasyonu yüzde 80'e çıkarmaya ve can açığına hula artmaya palazana. Türkiye defteri işleme için dışarıya daha bağımlı hale geliyor.

MÜSAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı: Büyüme 13,9 puanlık katkıyla yüzde 7,6 büyümeye devam ediyor. 1,2 puanlık pozitif etkisi, Türkiye ekonomisinin homojen bir büyüme kaydedtiğine işaret etmesi

bakından oldukça önemli bir göstergesidir. Yılın ikinci çeyreğinde nisip bir yavaşlama gözlenen ekonomik aktivite, ekonomiyi yönetimin tarafından alınan son tedbirlerle birlikte ivme kazanacaktır.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan: Sanayi sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, sanayinin büyümeyle ilgili katkısının sürdürülebilirlikte bir duruşun sağlanmasını da hafifleten katkı göstermektedir. Sanayi sektörümüzün büyüme içindeki payını koruduğunu, sanayinin büyümeyle ilgili katkısının sürdürülebilirlikte bir duruşun sağlanmasını da hafifleten katkı göstermektedir.

İTO Başkanı Şekip Avdagic: Küresel ekonominin yavaşladığı süreçte Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde elde ettiği yüzde 7,6 büyüme istikrarlı, üretim ve ihracatından geleceğine işaret etmektedir. Bizimlemeden değil, hane halkı ve en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durduğuna göre

dönemde dahi ekonomik büyümenin yatırımların ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir.

DEİK Başkanı Nail Ölçek: Türkiye ekonomisinin yüzde 7,6 oranında büyüme göstererek dünya ülkeleri arasında pozitif ayrışmaya devam ederek istikrarlı büyüme elde etmeye başlamış, iş dünyası olarak memnuniyetle karşılıyoruz. Açıklanan ölümlü veri, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yılı büyüme hedefi olan yüzde 5,1'lik büyüme oranını yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğini gösteriyor.

ASO Başkanı Nurettin Özdebi: Küresel tedarik zincirinin bozulduğu ve tescillenmiş beklentilerin güçlü olduğu, krediyel ulgama maliyetinin arttığı bir dönemde yüksek büyüme rakamına ulaşmamız oldukça önemli. Büyümenin topluma yansımada önemli. Çalışanların ilgili ödemelerinin payı yılın ikinci çeyreğinde yüzde 31,5 iken, bu çeyrekte yüzde 25,4 seviyesine geriledi. Gelir adaleti açısından dikkat edilmesi gereken oldukça önemli bir husus olarak görülmektedir.

Vatandaşın tüketimi büyümenin en önemli kaynağı

TÜİK verilerine göre yılın ikinci çeyrekte inşaat yatırımları yüzde 10,9 küçülürken makine teçhizat yatırımları yüzde 17,8 artışla yüzde 14 arttı. Vatandaşın tüketim harcamalarında da ilk katman artış görüldü. Cari fiyatlarla vatandaşın ikinci çeyrekte dayanıklı tüketim mali harcaması yüzde 114,3, yarı dayanıklı tüketim mali harcaması yüzde 135,9, dayanaksız tüketim mali harcaması yüzde 137,9 ve hizmet sektörüne yönelik harcaması da yüzde 138,8 arttı. Bu oldukça yüksek artışlarda yüksek enflasyonun etkisi büyük oldu.

AROLAT'TAN | Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

Yüzde 7,6 büyüme iyi de, sorun nerede?

TÜİK tarafından dün açıklanan ikinci çeyrek büyümesi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,6 oldu. Yılın ilk çeyreği de yüzde 7,5 büyüme göstermişti. Bu büyüme artışıyla, 5 çeyrek dönemdir büyüme devam etmiş oldu.

Bakanlar ve TOBB'a bağlı oda başkanları, değerlendirmelerde bu büyümeyi başarı olarak açıklıyorlar. Ticaret Bakanı Mehmet Muş'a göre 7,6'lık büyümeye ihracatın katkısı 3,87 puan olmuş. Büyümenin yarısı mal ve hizmet ihracatından kaynaklanmış. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'ye göre Türkiye OECD ve G-20 ülkeleri içerisinde bu büyümesiyle ikinci sırada yer alıyor.

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, yılın ilk yarısı boyunca sanayinin güçlü büyüme performansını koruduğunu söylüyor. DEİK Başkanı Nail Olpak değerlendirmesinde,

ülkemizin istikrarlı büyümeye devam ederek pozitif ayrışmasını, iş dünyası olarak memnuniyetle karşılıyor. MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı, ikinci çeyrek büyümesini "oldukça değerli" bulduğunu söylüyor. Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran, yakın coğrafyamızı etkileyen küresel sorunlara karşın bu büyümenin reel sektörün dinamizminden kaynaklandığını düşünüyor.

İkinci çeyrek büyümesiyle ilgili bu olumlu değerlendirmeleri okuyunca, vatandaştan gelen sıkıntı açıklamalarının nereden kaynaklandığını düşündüm.

GÜNÜN SÖZÜ:

Malezya Başbakanı sonrası, bu kez Arjantin Devlet Başkanı Yardımcısı Kirchner, zimmet savıyla ağır cezalık, mahkumiyeti kesin gibi...

Unutmamak gerekiyor ki, cari fiyatların yarattığı bir "zahiri büyüme" oranı var. Bu büyüme piyasa için canlılık, vatandaş içinse "tahribat" oluyor. Alım gücünün fiyatlar karşısında yetersizliği onu haklı olarak bezdiriyor. Bu yüzden yüksek enflasyon dönemlerinde büyümenin pozitif olması onun için bir anlam taşımıyor.

Bir de, gelir bölüşümü büyümenin ihmal ettiğimiz bir başka boyutu. Profesör Oğuz Işık'ın yeni yayınlanan "Eşitsizlikler Kitabı" başlıklı çalışmasının sonunda, "Pandeminin yarattığı koşullarda Gini katsayısı hızlı bir artışla 0,41'e yükseldi, gelir arttıkça eşitsizlik artıyor" ifadesi, büyüme içinde gelir dağılımının ne denli bozulduğunu çok iyi anlatıyor.

Büyüme konusunun tek değişken olarak ele alacağımız dönemin geride kaldığı kesin.

Sermaye karını katlayarak milli gelirden payını artırırken emeğin payı yüzde 25'e geriledi

Adaletsiz büyüme sürüyor

Türkiye modeli büyümede emeğin aldığı pay iki yılda 11.4 puan azaldı. Sermayenin payı yüzde 49.2'den yüzde 54'e yükseldi. En çok büyüyen sektör finans ve sigorta oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'na göre (TÜİK), Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yıllık bazda yüzde 7.6 büyüdü. Büyümenin lokomotifleri son dönemde yüzde 500 kâr açıklayan bankaların da etkisiyle finans sektörü olurken son yıllarda azalan çiftçi sayısının da etkisiyle tarım sektöründeki küçülme dikkat çekti. Emeğin payı ise yüzde 32.6'dan yüzde 25'e geriledi.

TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2022 raporunu yayımladı. İkinci çeyrek rakamlarında yıllık sektörel büyüme finans ve sigorta faaliyetlerinde yüzde 26.6, hizmet faaliyetlerinde yüzde 18.1, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetlerinde yüzde 11.0, sanayide yüzde 7.8, bilgi ve iletişim faaliyetlerinde yüzde 5.3, gayrimenkul faaliyetlerinde yüzde 4.1, diğer hizmet faaliyetlerinde yüzde 1.9 ve kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde yüzde 1.7 arttı. Buna karşın tarım, ormancılık ve balıkçılıkta yüzde 2.9, inşaat sektöründe ise yüzde 10.9 azaldı.

Finans sektörü bir önceki yılın ikinci çeyreğinde yüzde -19.9 küçülürken bu çeyrekteki büyüme ile bir sıçrama gerçekleştirmiş oldu. Tarım sektörü ise son iki çeyrektir üst üste küçüldü. İnşaat sektörü de aynı şekilde son iki çeyrekte üst

üste yüzde 7'nin üstünde küçüldü.

Tüketime dayalı büyüme

Üretimle elde edilen Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) tahmini ise bir önceki yılın ikinci çeyreğine göre yüzde 114.6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL oldu. GSYH, dolar bazında 219 milyar 335 milyon dolar oldu. Son dört çeyreklik ekonomik büyüklük ise 827.7 milyar dolar olurken kişi başı gelir de 9 bin 774 dolar olarak açıklandı.

Hanehalklarının tüketim harcamaları, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 22.5 arttı. Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 2.3, gayrisafi sabit sermaye oluşumu yüzde 4.7 arttı. Mal ve hizmet ihracatı, 2022 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak yüzde 16.4, ithalatı ise yüzde 5.8 arttı.

Bunun yanı sıra Moody's Türkiye için 2022 büyüme beklentisini yüzde yüzde 3.5'ten yüzde 4.5'e çıkardı. Kredi derecelendirme kuruluşu, 2023 büyüme beklentisini ise yüzde 4.5'ten yüzde 2.5'e indirdi. Moody's, Türkiye için 2022 TÜFE beklentisini yüzde 52.1'den yüzde 68.6'ya, 2023 TÜFE beklentisini yüzde 30'dan yüzde 40'a yükseltti.

● Ekonomi Servisi

BÜYÜMEYİ ÖVERKEN ENFLASYONU GÖRMEDİ

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, G20 ülkeleri arasında en fazla büyüyen ikinci ülke olmakla övündü. Ancak en yüksek enflasyon en düşük kişi başı gelir gerçeğini görmezden geldi.

	Büyüme (%)	Enflasyon (%)	Milli Gelir (Bin \$)
Suudi Arabistan	12.1	2.3	19.018
Türkiye	7.6	79.6	9.774
Endonezya	5.6	4.9	3.856
Kanada	4.8	8.1	43.946
İtalya	4.6	7.9	31.512
Fransa	4.2	6.1	38.210
Avro Bölgesi	4.0	8.9	36.352
İngiltere	2.9	9.4	46.209
Güney Kore	2.9	6.3	32.645
ABD	1.6	9.1	61.280
Meksika	1.6	8.0	9.255
Almanya	1.5	7.5	42.527
Japonya	1.0	2.4	35.278
Çin	0.4	2.5	11.188
Rusya	-4.0	15.9	10.220

'Yurttaşını yoksullaştıran model'

Ekonomideki büyüme rakamlarına gerek iş dünyasından gerekse ekonomistlerden değerlendirmeler yağdı. İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçıvan, büyüme rakamlarını değerlendirirken imalat sanayinin önemine vurgu yaptı ve bir durgunlaşmanın da kendini belli etmeye başladığını söyledi.

Bahçıvan ayrıca, Türkiye İmalat PMI verilerinin ve Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatta yaratabileceği olumsuzluklara dikkat çekti. Prof.

Dr. Erinc Yeldan ise iş gücünün payındaki düşüşe değinerek "Bugün yayımlanan veriler, emek gelirleri üzerine olan saldırı ve tahribatın artık 'timsah kapitalizmi' gibi bir sözcüğe sığmadığını gösteriyor" dedi.

Prof. Dr. Hakan Kara da büyürken yoksullaşmaya vurgu yaparak "Enflasyonu, dolarizasyonu, cari açığı patlatıp, döviz rezervlerini tüketip, halkı da yoksullaştırdıktan sonra yüzde 7.6 büyümüşüz. Ne kadar övünsek azdır" dedi.

Türkiye ekonomisi adaletsiz büyüyor, ÇALIŞAN KESİM FAKİRLEŞİYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYİ) 2022 yılı ikinci çeyrek sonuçlarını açıkladı. Ekonomi ikinci çeyrekte yüzde 7,6 büyüdü. Büyümeye hanehalkı harcamaları 13,6 puan katkı verirken, net ihracatın katkısı ise 2,7 puan oldu. Ekonomi, dönemsel bazda ise yüzde 1,5 büyümeye beklentisine karşın yüzde 2,1 büyüdü.

Yıllık bazda hane halkı tüketimi yüzde 22,5, kamu harcamaları yüzde 2,3 ve yatırımlar yüzde 4,7 arttı.

Kişi başına GSYİ, 2021'de cari fiyatlarla 86 bin 144 lira, dolar cinsinden ise 9 bin 592 dolar olarak hesaplandı.

İLK ÇEYREK BÜYÜMEYE REVİZE

İlk çeyrekte yüzde 7,3 olarak gerçekleşen büyüme yüzde 7,5 olarak revize edildi. TÜİK 2021 için daha önce yüzde 11 olarak açıkladığı büyümeyi yüzde 11,4 ve 2020 için daha önce yüzde 1,8 olarak açıkladığı büyümeyi yüzde 1,9 olarak revize etti.

SANAYİDE %7,8; HİZMETTE %18,

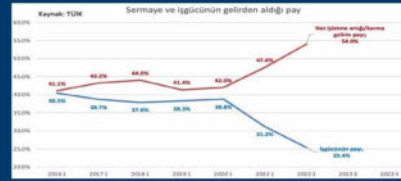
TÜİK verilerine göre; GSYİ'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2022 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 26,6, hizmet faaliyetleri yüz-

de 18,1, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 11,0, sanayi yüzde 7,8, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 5,3, gayrimenkul faaliyetleri yüzde 4,1, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 1,9 ve kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 1,7 arttı. Tarım, ormanlık ve balıkçılık yüzde 2,9 ile inşaat sektörü ise yüzde 10,9 azaldı.

Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2022 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 114,6 artarak 3 trilyon 418 milyar 967 milyon TL oldu. GSYİ'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD Doları bazında 219 milyar 335 milyon olarak gerçekleşti.

İŞGÜCÜNÜN PAYI DÜŞTÜ, İŞLETME KÂR PAYI YÜKSELDİ

İkinci çeyrek GSYİ verilerinde dikkat çekici bir başka gelişme de gayrisafi katma değer içindeki işgücü ödemelerinin payının önceki çeyrekte yüzde 31,5, bir önceki yıl aynı çeyrekte yüzde 32,6 düzeyindeyken, ikinci çeyrekte yüzde 25,4'e gerilemesi oldu. İşletmelerin karı olarak nitelenebilecek net işletme artışı/karma gelirin payı ise bir önceki çeyrekte yüzde 47,6, bir önceki yıl aynı çeyrekte yüzde 49,2 düzeyindeyken, bu çeyrekte yüzde 54,0'a yükseldi.

'Büyüme'li soygun düzeni

İkinci çeyrek büyüme rakamlarını değerlendiren ekonomistler veriler üzerinden sermaye ile işgücünün gelirden aldığı payı paylaştı. T24 yazarı ekonomist Uğur Gürses'in paylaşımına göre sermayenin aldığı pay son 6 yılda sürekli artarken işgücünün aldığı pay da sürekli azaldı. Sermayenin aldığı pay 2016'da yüzde 41,1 iken bu oran artarak 2022'de yüzde 50'ye yükseldi. İşgücünün aldığı pay

ise 2016'da yüzde 40,5 iken bu oran azalarak 2022'de yüzde 25,4'e geriledi. Ekonomist Uğur Gürses veriyeye ilişkin "Türkiye Modeli" derken Gürses'in grafiğini paylaşan Uğur Emek ise "Soygun düzeni" dedi. Sermayenin aldığı pay 2016'da yüzde 41,1 iken bu oran artarak 2022'de yüzde 50'ye yükseldi. İşgücünün aldığı pay ise 2016'da yüzde 40,5 iken bu oran azalarak 2022'de yüzde 25,4'e geriledi.

İŞ DÜNYASI UMUTLU

İş dünyası temsilcilerinden yapılan değerlendirmelere göre iş dünyası ikinci çeyrek büyüme performansından memnun. Dünya.com'un aktardığına göre yorumlar şöyle:

• **DEİK Başkanı Nail Olpak:** Açıklanan olumlu veri, son iki çeyrekte küresel anlamda ivme kaybına rağmen 2022 yıllık büyüme hedefi olan yüzde 5'lik büyümenin yakalanabileceğini, hatta bu hedefin üzerine çıkabileceğimizi gösteriyor.

• **MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Aşmalı:** Türkiye ekonomisinin yüzde 7,6 oranında büyüme kaydetmiş olmasının oldukça değerli buluyoruz.

• **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Fıdal Bahçevan:** İSO olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret

etmektedir. İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize sanayinin güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, sanayinin büyümeye istikrarlı katkısını sürdürülebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır.

• **FTO Başkanı Şekib Avdagic:** Bizi memnun eden asıl husus en yakın ticaret partnerimiz Avrupa'da işlerin durgunlaştığı bir dönemde dahi ekonomik büyümemizin yatırım ve ihracat kalemleri tarafından desteklenmesidir.

• **ATO Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran:** Önümüzdeki süreçte enflas-

yonu düşürerek büyümeyi kalıcı ve sürdürülebilir hale getirerek toplumsal refahı sağlayabiliriz.

• **ASKON Genel Başkanı Orhan Aydın:** Ekonomimizin büyüyerek refah seviyesimizin artması için istikrar ve güven ortamının ne kadar önemli olduğunu bir kere daha vurgulamak istiyorum.

• **İKMB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister:** İhracatçılarımızın en çok finansmana ulaşım konusunda beklentileri bulunuyor. Resesyon riskine karşı alternatif pazar çalışmaları ve yüksek katma değerli üretim yatırımları önem arz ediyor.

'Ekonomi yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını korumuştur'

İSTANBUL Sanayî Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin yılın ikinci yarısında yüzde 7,6 büyüyerek, yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirterek, ekonominin yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Erdal Bahçivan, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyrek büyüme rakamlarına yönelik değerlendirmede bulundu.

Türkiye'nin yılın ikinci yarısında yüksek büyüme odaklı hedefine uyumlu şekilde bir büyüme skoru elde ettiğini belirten Bahçivan, ekonominin

yılın ilk yarısı boyunca güçlü büyüme performansını koruduğunu vurguladı.

Bahçivan, "Sanayimizin ilk çeyrekte 8,2 olan yıllık büyüme oranı ikinci çeyrekte yüzde 7,8'e gerilese de Türkiye büyümesine paralel bir seyir göstererek dirençli görünümünü koruduğunu söyleyebiliriz. Bu direnci, özellikle imalat sektöründe birinci çeyrekteki yüzde 8 olan büyümenin ikinci çeyrekte yüzde 9,1'e çıkmasında daha net görmekteyiz." değerlendirmesinde bulundu.

Verilere bakarak sanayi sektörünün büyüme içindeki payını koruduğunu aktaran Bahçivan, şunları kaydetti: "Sanayinin büyümeye değerli katkısını sürdürmekle birlikte, bir

durağanlaşmanın da hafiften kendini göstermekte olduğunu söylememiz gerekiyor. Özellikle İSO olarak her ay açıkladığımız Türkiye İmalat PMI verileri ile Avrupa'dan gelen resesyon haberlerinin ihracatımızda yaratabileceği olası olumsuzluklar, ekonomimizin büyümesinde de bir ivme kaybı olabileceğini işaret etmektedir.

İçinde bulunduğumuz çeyrekteki bu öncü göstergeler, bize sanayinin güncel sorun ve beklentilerinin bitirilebilmesinin, sanayimizin büyümeye istikrarlı katkısını sürdürebilmesi açısından ne kadar önem arz ettiğini ortaya koymaktadır."

